

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Асистентська практика»
обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»
Спеціальність 014 Середня освіта, 035 Філологія
Галузь знань 01 Освіта, 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультет філологічний
Мова навчання українська

Розробник: Маркуляк Лариса Василівна, доцент, кандидат філологічних наук

Профайл викладача

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d0%bc%d0%b0%d1%80%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80-%d0%bb%d0%b0%d1%80%d0%b8%d1%81%d0%b0-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-1037>

Контактний тел.

E-mail: l.markuliak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: згідно з графіком

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). Асистентська практика полягає насамперед у тому, щоб випробувати та закріпити у практичній педагогічній діяльності університетського рівня набуті студентом-магістрантом за роки навчання знання й уміння, удосконалити основи його педагогічної майстерності, допомогти оволодіти елементами виховної роботи зі студентами, виявити потенційні нахили до науково-дослідної роботи і тим самим підготувати його до роботи на посаді викладача кафедри. Специфіка магістерської практики полягає в проведенні повноцінної самостійної навчально-виховної роботи на кафедрі. Під час практики студент-магістрант повинен ознайомитися з навчальною, науково-методичною та виховною діяльністю кафедри, навчитися здійснювати конструктивно-планувальну й комунікативно - навчальну функції, розв'язувати завдання морального та культурно - естетичного виховання студентів.

2. Мета навчальної дисципліни: озброєння студентів досвідом викладання фахових дисциплін, оволодіння формами позакласної та позашкільної виховної роботи.

3. Пререквізити. Дисципліна взаємопов'язана з усіма попередніми навчальними курсами традиційної системи літературознавчої підготовки: «Український фольклор», «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Методика викладання української літератури», «Література Буковини», «Художня література для дітей».

4. Результати навчання. В результаті проходження практики студент повинен **знати та вміти:**

Ознайомитися зі специфікою діяльності кафедри:

- робочим планом кафедри, програмою предметів, які викладають працівники кафедри;
- науковою темою, науковими та навчально-методичними розробками кафедри;
- інформацією щодо наукових зв'язків з іншими кафедрами, університетами України й вищими навчальними закладами за кордоном;
- аудіо-, відео-, електронною технікою кафедри, можливостями наукового пошуку за допомогою мережі інтернет.

2. Засвоїти основи планування навчального процесу кафедри:

- складання плану-конспекту, написання лекції на визначену тему;
- складання плану-конспекту, визначення мети практичного, семінарського заняття, пошук ефективних прийомів досягнення сформульованих цілей;

3. Опанувати методику опитування та оцінювання роботи студентів за кредитно-модульною системою;

4. Взяти участь у проектуванні та створенні необхідного унаочнення, контрольних завдань, методичних розробок, посібників.

5. Відвідувати й аналізувати заняття наукового керівника, провідних викладачів кафедри:

- спостерігати виклад загального змісту матеріалу, визначення структури (блоків) теми (питання), прийомів досягнення сформульованої мети, методики викладання матеріалу, контролю знань студентів;
- обговорювати заняття, визначати елементи, які мають бути використані студентом під час його активної практики;
- брати участь в експериментальній частині заняття; перевіряти (контролювати) знання студентів, складати тестові завдання й проводити їх контроль.

6. Самостійно проводити практичні заняття:

- 10-20 занять на факультеті;
- 2 залікових заняття.

7. Самостійно розробити тексти лекцій:

- опанувати структуру різних типів лекцій (з історії літератури, теорії літератури, теорії мови, граматики, фонетики та інших фахових дисциплін);
- представити керівнику магістерської педагогічної практики 2-3 тексти лекцій для рецензування й наступного обговорення;

- з дозволу керівника магістерської педагогічної практики провести залікове лекційне заняття,

8. Займатися методичною та науковою роботою:

- підготувати 1 реферат з проблем методики викладання у вищій школі (за фахом)

9. Вести докладний щоденник магістерської практики, до якого щоденно вносити інформацію про усю здійснену роботу, спостереження, роздуми щодо зробленого.

Календарний план

Тиждень	Навчально-методична робота	Виховна робота	Форма звітності
1	1. Планування магістерської практики: - визначення груп, потоків, - ознайомлення з розкладом занять, - визначення термінів проведення занять, - складання індивідуального плану роботи, - вибір тем рефератів	1. Знайомство з групою. 2. План виховної роботи	План роботи
2-3	- Відвідання 20 занять викладачів профільної кафедри. - Проведення 10 практичних (семінарських) занять з фахових предметів. - Написання реферату з методики викладання у вищій школі (за фахом)	Проведення 1 виховного заходу.	Щоденник педпрактики
4-5	1. Відвідання 20 занять згідно з планом. 2. Проведення 10 практичних (семінарських) занять за фахом. 3. Самостійно розробити тексти лекцій за планом.	Проведення одного виховного заходу	Щоденник педпрактики План (сценарій) виховного заходу.
6-7	4. Підготовка та проведення залікового лекційного заняття. 5. Підготовка та проведення залікового практичного заняття.		Щоденник педпрактики

8	Підготовка та подання документації з магістерської педпрактики.	Щоденник педпрактики

Діяльність практиканта-магістранта у процесі проходження практики підпорядковується чинній програмі магістерської практики, розробленій на кафедрі (за фахом). Програма містить ряд навчальних елементів (НЕ), виконання яких є обов'язковим для кожного практиканта, а якість безпосередньо оцінюється керівником у процесі практики відповідною кількістю балів за кожну позицію навчального елементу. Нижче подаємо схему змістово - діяльнісної структури модулів навчальної діяльності студентів у процесі асистентської практики

Змістово-діяльнісна структура модулів навчальної діяльності студентів у процесі асистентської практики (студентів магістрів VI курсу)

№ НЕ	Назва модуля або навчального елемента	Зміст навчального елемента	Кількість Балів за вид Роботи	Усього балів
1.	Модуль 1	Пасивна практика		
НЕ 1.1.	Підготовчий етап	Планування асистентської практики: -визначення груп, потоків; - ознайомлення з розкладом занять; -відвідання та аналіз 10 занять керівників практики; -визначення термінів проведення занять; -складання індивідуального плану роботи; -складання плану виховної роботи; -вибір тем рефератів.	10	
Усього за модулем 1 10				
о	Модуль 2	Активна практика		
НЕ 2.1	Організаційно-діяльніший етап	Організація та проведення занять відповідно до індивідуального графіка: -проведення практичних (семінарських) занять з фахових предметів; -самостійна розробка текстів лекцій за	10	

		планом; -підготовка та проведення залікового лекційного заняття; -підготовка та проведення залікового практичного заняття; -аналіз занять, проведених студентами-колегами.	10 10 10 5	
2.2.	Науково-методична робота	Написання реферату з методики викладання у вищій школі (за фахом) Участь у проектуванні та створенні необхідного унаочнення, контрольних завдань, методичних розробок, посібників.	5	
Усього за модулем 2 50				
3.	Модуль 3	Виховна робота		
НЕ 3.1.	Виховний захід	План (сценарій) виховного заходу за вибором	10	
Усього за модулем 3 10				
Усього за модулями 70				
	Модуль-контроль	Оформлення документації. Захист результатів педагогічної практики.	15 15	30
Усього балів 100				

Особливості дистанційного проходження асистентської практики

Дистанційне проходження практики дозволяється студентам за умови переходу бази практики (університет) на дистанційну форму навчання учнів (зокрема, у період карантину, пов'язаного з розповсюдженням Covid-19). У такому випадку, перелік вищезазначених завдань для студентів може бути дещо скорочений та змінений.

Якщо навчання студентів у цей час також здійснюється в дистанційній формі, настановча конференція з практики відбувається в онлайн форматі на платформі Google Meet чи ZOOM. Студентів ознайомлюють зі змінами щодо вимог практики та забезпечують усіма необхідними методичними матеріалами в електронній формі. Допуск до практики, індивідуальні консультації та методичні семінари протягом практики групові методисти теж проводять зі студентами дистанційно.

Протягом проходження практики студент повинен тримати постійний дистанційний зв'язок з науковим керівником: отримувати індивідуальні консультації, брати зразки необхідної навчальної документації, спостерігати за проведенням онлайн занять зі студентами або проводити такі заняття самостійно тощо.

Всю звітну документацію студент оформляє в електронній формі та висилає на університетську електронну пошту групового методиста протягом двох днів після закінчення практики. Підсумкова конференція та іспит студентів з практики відбувається в онлайн форматі на платформі Google Meet чи ZOOM.

Критерії та норми оцінювання магістерської (асистентської) практики студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 23 січня 2004 року №48 "Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу" Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича здійснює перехід на кредитно-модульну систему навчання усіх напрямів підготовки і спеціальностей.

В умовах кредитно-модульної системи навчання розроблена нова система оцінювання навчальних досягнень студента, що відповідає вимогам ECTS. Щодо механізмів оцінювання, то згідно зі структурою навчальної діяльності студента у кредитно-модульній системі оцінюються всі види виконаних робіт та їх результати.

Підсумкові оцінки за педагогічну практику формуються як за традиційною шкалою, так і за шкалою кредитно-модульної системи навчання відповідно до вимог ECTS.

За шкалою ECTS	За національною системою	За системою навчального закладу
A	5 (відмінно)	90-100
B	4(добре)	80-89
C	4(добре)	70-79
D	3 (задовільно)	60-69
E	3 (задовільно)	50-59
Fx	2 (незадовільно) з можливістю перескласти	35-59
F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	1-34

Підсумкова оцінка з асистентської практики є сумою балів поточного й підсумкового контролю, отриманих за окремі модулі. Кожний модуль оцінюється визначеною кількістю балів так, щоб їх сума за виконання завдань педагогічної практики не перевищувала 100 балів. Підсумкова оцінка (бали) виставляється після повного завершення проходження педагогічної або магістерської практики.

Оцінка "відмінно» (A - 90-100 балів) ставиться, коли практикантом переважно всі завдання модулів виконані на високому рівні. При цьому:

- виявив організованість, сумлінність, ініціативу; продемонстрував високий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, практичного, семінарського заняття, плану- конспекту лекції;
- проводив уроки, лекції, практичні, семінарські заняття на високому рівні, демонструючи глибокі фахові знання;
- користувався повагою й отримав високу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів;
- налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив високоефективні виховні заходи;
- подав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка "добре» (B - 82-89 балів), ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні. При цьому:

- проявив організованість і старанність;
- продемонстрував добрий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, практичного, семінарського заняття плану- конспекту лекції;
- проводив уроки, лекції, практичні, семінарські заняття на доброму рівні, демонструючи достатні фахові знання;
- налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив ефективні виховні заходи;
- користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів;
- подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

Оцінка "добре* (C – 75-81 балів) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на доброму рівні. При цьому:

- виявив організованість;

- продемонстрував добрий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, практичного, семінарського заняття, плану- конспекту лекції;
- проводив уроки, лекції, практичні, семінарські заняття на хорошому рівні, демонструючи достатні фахові знання;
- налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив ефективні виховні заходи;
- користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- допустив незначні помилки у виконанні завдань практики.

Оцінка "задовільно*" (В - 69-74 балів) ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому:

- допустив помилки у виконанні завдань педпрактики;
- продемонстрував посередній рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, практичного, семінарського заняття, плану - конспекту лекції;
- виявив організованість, але недостатню старанність;
- налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив не достатньо ефективні виховні заходи;
- порушив термін подання документації;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка "задовільно" (Е - 60-68 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. При цьому:

- виявив недостатню ініціативність і самостійність під час педпрактики;
- продемонстрував посередній рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, практичного, семінарського заняття, плану - конспекту лекції;
- не провів усієї кількості уроків, лекцій, практичних занять, зазначених у вимогах педпрактики;
- налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив не достатньо ефективні виховні заходи;
- має зауваження щодо дотримання трудової дисципліни, поведінки, етики з місця проходження практики;
- порушив термін подання документації, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка "незадовільно" (F_x - 35-59 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант виявив себе невідповідальним, недисциплінованим. Кількість проведених уроків, лекцій, практичних занять становить 50% від їх загальної кількості.

Оцінка "незадовільно*" (F - 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

Примітка. Оцінка за практику виставляється протягом трьох днів після завершення практики, коли перевірено документацію, пройшов захист практики.

Оцінювання педагогічної та магістерської практики здійснюється відповідно до вимог, які висуваються до проходження практики, окремо за кожний із видів навчально-методичної та виховної роботи.

1. *Навчальна робота* - заліковий урок, лекція, практичне заняття (оцінки (бали) керівника педпрактики профілюючої кафедри, оцінки (бали) учителя-керівника педпрактики).
2. *Методична робота.* Виготовлення наочності, розробка методичних матеріалів, написання конспектів уроків, лекцій, практичних занять, вивчення новаторської методики.

3. *Виховна робота* (оцінка виставлена класним керівником і зазначена в характеристиці практиканта)
4. *Терміни та якість оформлення й подання документації* звіт студента про проходження педпрактики; щоденник педпрактики; 2 конспекти залікових уроків, лекцій, практичних занять; сценарій виховного заходу; психолого-педагогічна характеристика учня, студента; психолого-педагогічна характеристика класу, групи; характеристика студента-практиканта, завірена підписом директора навчального закладу і печаткою, протокол обговорення уроку, лекції, практичного заняття.
5. Захист практики.

Критерії оцінювання уроків, занять.

Оцінювання уроку, практичного та лекційного заняття супроводжують аналізом та порадами щодо навчально-виховної діяльності. Оцінку за урок, практичне та лекційне заняття повідомляють студентів одразу після уроку.

Урок, практичне та лекційне заняття оцінюється за такими критеріями:

1. Обґрунтованість, доцільність обраного типу уроку та структури уроку, заняття (логічність, послідовність етапів).
2. Відповідність прийомів та методів роботи меті та типу уроку, заняття.
3. Збалансованість різних видів роботи (колективна, групова, індивідуальна).
4. Врахування можливостей учнів, студентів (увага до відстаючих, слабких учнів, студентів).
5. Співвідношення мовлення вчителя та учнів, викладача та студентів,
6. Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, емоційність, доречність).
7. Атмосфера уроку, заняття (спокійна, бадьора, ритмічна).
8. Поведінка вчителя-практиканта (доброзичлива, уважна, коректна тощо).
9. Поведінка учнів, студентів (зацікавленість уроком, роботою, увага тощо).
10. Мовний рівень практиканта (дикція, мовна культура).

Критерії оцінювання документації

Оцінка за документацію виставляють протягом двох днів після завершення практики.

Обов'язкова наявність таких документів:

1. Щоденник педпрактики,
2. Календарно-тематичний план і плани проведених уроків, лекцій, практичних занять,
3. Виготовлена студентом наочність,
4. Документація з виховної роботи (план виховної роботи, плани виховних заходів, сценарій одного виховного заходу),
5. Характеристики (1 - класу(групи) та 1 - учня (студента)

Кожен документ оцінюється за трибальною шкалою: 3 - високий рівень (у повному обсязі, естетично, чітко, якісно); 2-1 - середній рівень (у неповному обсязі, неякісно, без дотримання норм)

0 - низький рівень (відсутність документа)

Загальна кількість балів, яку може набрати студент, -15.

Критерії оцінювання виховного заходу

1. Організація виховної діяльності учнів (студентів), їх активність і самостійність на всіх етапах заходу.
2. Здійснення комплексного підходу до виховання учнів, студентів: реалізація основних напрямів виховання і вплив на всі сторони особистості - раціональну, емоційну, мотиваційну, діяльнісно-вольову.
3. Врахування вікової психології школярів, студентів їх організованості, уважності, зібраності, вольової активності, захоплення справою.

4. Участь у роботі "важких", "пасивних", тих що не встигають.
5. Рівень взаємодії та співпраця вчителя і учнів, викладача та студентів.
6. Стиль спілкування, колективна творчість, демократизм у роботі
7. Результативність виховного заходу.

Кожен критерій оцінюється за трибальною шкалою: 2- добре, 1 – задовільно, 0- незадовільно. Загальна кількість балів, яку може набрати студент, -15.

При визначенні оцінки за практику враховується рівень виконаних студентом завдань модулів, оформлення документації і звіту про проходження практики. Порушення термінів подання документації про проходження практики впливає на оцінку чи ставить під сумнів проходження практики взагалі.

Порядок захисту магістерської (асистентської) практики визначає профільна кафедра. За результатами захисту виставляють оцінку у залікову книжку студента та екзаменаційну відомість. Оцінка за практику враховується при призначенні стипендії на рівні з іншими дисциплінами навчального плану.